

HET BESTE VAN MARRAKECH IN 4 ROUTES

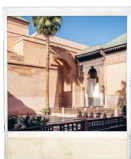

ROUTE 1 > MEDINA-NOORD p. 18

Ten noorden van het beroemde Place Djemaa El Fna vind je in de smalle straatjes kleurrijke soeks vol Marokkaans handwerk en snuisterijen.

ROUTE 2 > NIEUWE STAD p. 38

In de Nieuwe Stad, in de wijken Guéliz en Hivernage, vind je moderne winkels, restaurants en terrassen. Ook voor het uitgaansleven moet je hier zijn.

ROUTE 3 > MEDINA-ZUID p. 58

Ga voor een portie cultuur naar het zuiden van de medina: paleizen, musea, tuinen en de Joodse wijk Mella. Natuurlijk zijn hier ook leuke winkeltjes en restaurants.

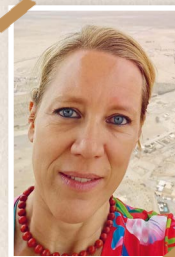
ROUTE 4 > SIDI GHANEM p. 78

Huur een fiets en rijd via het Menarapark, de chique wijk Hivernage en M-avenue naar de industriële wijk Sidi Ghanem. Hier vind je hippe cafés, chique interieurzaken en trendy galeries.

Much to do,
more to see *

OVER ONZE LOCAL

De liefde bracht Astrid naar Marrakech, een bruisende stad waar je heerlijk kunt eten. Maar meer nog geniet ze van de rustige, groene plekken in de stad, zoals Jardin Majorelle. Door haar werk als reisorganisator kent ze niet alleen de stad goed, ze is ook regelmatig ver daarbuiten te vinden. Met veel plezier toont ze haar gasten verstopte riads, paleisjes en restaurants.

LOCAL

Astrid Emmers

WERK

Reisorganisator

TIP

Restaurant Le Jardin in Medina-Noord. Hier eet je in een groene oase vol tjielpende vogeltjes en rondscharrelende schildpadden.

TIME TO MOMO IN MARRAKECH

Stap je hotel uit en loop regelrecht naar de leukste wijken van de stad. Op weg naar nieuwe restaurantjes, de beste koffie en de nieuwste mocktail. Bij time to momo delen onze lokale auteurs uit liefde voor hún stad alleen de echte highlights met je. Zo sla je de drukke dertien-in-een-dozijn-winkelstraten over en wandel je, terwijl je onderweg een bezienswaardigheid meepikt, naar de leukste adressen waar de locals zelf graag komen. Geniet van elke seconde en haal alles uit je stedentrip.

Jij gaat Marrakech ontdekken! Een exotische stad waar de bruisende soeks en het zwoele Afrikaanse ritme je zintuigen prikkelen. Kom shoppen in een van de achtduizend winkeltjes in de soeks van de medina. Eet met de locals bij een eetstalletje op Place Djemaa El Fna of ga naar een trendy restaurant in de wijken Guéliz of Hivernage. Het contrast tussen de wijken is groot, maar je zult zien: moderniteit en authenticiteit gaan hier hand in hand.

HAAL ALLES UIT JE STEDENTRIP!

Met de vier routes in deze gids kun je in je eigen tempo de leukste wijken van de stad ontdekken. De routes leiden je langs musea en bezienswaardigheden, maar laten je vooral ook zien waar je lekker kunt eten en drinken, shoppen, genieten en leuke dingen kunt doen. We tippen je de beste adresjes waar we zelf ook graag komen, dus misschien kom we elkaar wel tegen!

Op de overzichtskaart voor in de gids kun je zien door welke delen van de stad de routes lopen. Voor een gedetailleerde plattegrond per route ga je naar het begin van het betreffende hoofdstuk. Daarop vind je ook de adressen. Aan de kleur van de bolletjes kun je zien om wat voor soort adres het gaat (zie de legenda onderaan deze pagina). Verderop in het hoofdstuk wordt elk adres steeds uitgebreid beschreven en vind je de adresgegevens, openingstijden en bereikbaarheid.

PRIJSINDICATIE

Om je een idee te geven van de prijzen in restaurants, vind je bij de adresgegevens steeds een prijsindicatie. Tenzij anders vermeld, verwijzen we hiermee naar de gemiddelde prijs van een hoofdgerecht. De entreprijzen van bezienswaardigheden zijn de reguliere tarieven.

GOED OM OVER MARRAKECH TE WETEN

In Marokko betaal je met dirhams. 1 euro = 11 dirham (check de dagkoers). Je kunt in Marrakech overal pinnen, maar soms zijn pinautomaten na een druk weekend leeg. Neem daarom altijd wat euro's cash mee, die kun je dan inwisselen. Ga je uit eten? Een fooi van 5 à 10 procent bij een maaltijd is gewoon. Heb je alleen iets gedronken, dan rond je het bedrag naar boven af.

LEGENDA

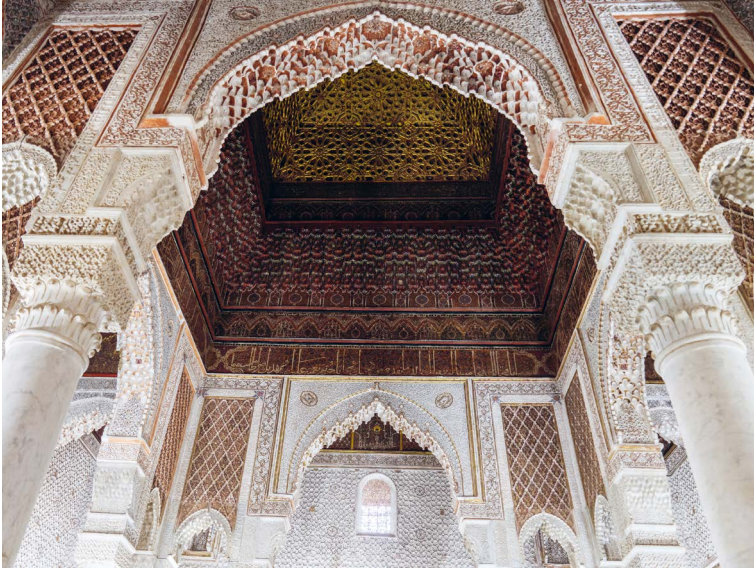
<ul style="list-style-type: none"> ● >> BEZIENSWAARDIGHEDEN ● >> ETEN & DRINKEN 	<ul style="list-style-type: none"> ● >> SHOPPEN ● >> LEUK OM TE DOEN
--	--

MAROKKAANSE (EET)GEWOONTES

Je bent pas in Marokko geweest als je van de heerlijke gerechten met bijzondere smaakcombinaties hebt geproefd. Couscous is het bekendste gerecht, maar probeer ook een van de vele tajines. Deze stoofpotjes zijn dagelijkse kost voor de meeste Marokkanen. Je vindt ze bijna overal, in talloze variaties. Andere lekkere hapjes zijn: *pastilla* (een bladerdeeggebakje gevuld met duif of kip, poedersuiker, kaneel en amandelen), *briouates* (kleine soufflés met een hartige vulling) en *mechoui* (een feestmaaltijd: gestoomd lamsvlees). Marokkanen eten het liefst thuis en de maaltijd is een belangrijk sociaal moment. Vroeg in de middag is de hoofdmaaltijd. Na een uitgebreide thee in de namiddag volgt later op de avond vaak nog een lichtere warme maaltijd. Als je ooit de eer hebt bij een Marokkaanse familie thuis uitgenodigd te worden, vergeet dan niet dat je met je rechterhand moet eten!

Marokko is een islamitisch land, zij het gematigd. Tijdens de vastenmaand ramadan wordt overdag niet gegeten en gedronken. Hoewel veel terrassen en restaurants dan wel open zijn voor toeristen, schenken ze geen alcohol. Let erop, vooral tijdens deze maand, dat je je niet te bloot kleedt.

LEEFRITME

De beste tijd om Marrakech te bezoeken, is tussen oktober en mei. In de zomermaanden kan het namelijk makkelijk 45 graden worden. Vanwege de hitte ligt tussen de middag alles stil, rond een uur of 17.00 komt het leven weer op gang. De lokale bevolking gaat dan naar buiten om te werken, boodschappen te doen of een wandeling te maken. Tot een uur of 22.00 is het vrijwel altijd druk op straat. In de zomermaanden wordt het soms pas rond middernacht wat rustiger. Zondag is een vrije dag. Tijdens de ramadan is het minder druk op straat. Wel gaan veel mensen na het breken van de vasten (na zonsondergang) naar buiten.

OPENINGSTIJDEN WINKELS EN MARKTEN

De meeste supermarkten (Carrefour, Acima, Aswak Assalam) zijn zeven dagen per week open tot een uur of negen 's avonds. Ook zijn er veel buurtwinkeltes waar je de belangrijkste levensmiddelen kunt krijgen. Aan het begin van de middag gaan deze vaak dicht, maar sommige zijn tot middernacht open. Alcohol kun je alleen in de supermarkt krijgen, of in dranklokalen die een vergunning

hebben. De verkoop van alcohol stopt in winkels om 20.00 uur. Let op: de meeste winkels hebben nogal flexibele openingstijden. In de Nieuwe Stad zijn de meeste winkels op zondag gesloten (behalve het winkelcentrum Carre Eden), maar in de medina kun je zeven dagen per week terecht.

TIPS

Afdingen is een kunst op zich in Marrakech. Een leidraad: prijzen liggen op ongeveer een derde van de Nederlandse prijzen. Ben je de eerste klant van de dag, dan betaal je minder; deze brengt volgens de Marokkanen namelijk geluk. Noem je een prijs aan de verkoper, dan moet je die ook betalen. Blijf altijd lachen. Als de verkoper boos wordt, kun je beter weglopen.

Soms kijk je naar een souvenir en wordt er door een derde hulp aangeboden. Reageer hier niet op. Deze persoon hoort niet bij de winkel en wil commissie verdienen. De winkelier zit in de winkel.

Qua kleding bedek je het best alles tussen schouders en knieën. Zo krijg je meer respect en kun je ook beter afdingen.

Hoe sla je uitnodigingen af? Zeg vriendelijk *shoekran* (dankjewel) en loop door. Op de vraag 'misschien morgen?' zeg je: *incha'allah* (als God het wil). God heeft altijd het laatste woord.

Soms wijzen jongens je er vriendelijk op dat een straat is afgesloten. Dit klopt niet. Zij proberen geld te verdienen door je mee op sleeptouw te nemen.

Een bagagekruier brengt je graag met je koffers tot aan de deur van de riad (een traditioneel Marokkaans huis omgebouwd tot hotel). Je betaalt 10-15 dirham per koffer.

Op Place Djemaa El Fna moet je betalen om bijvoorbeeld naar slangen of muziek te kijken. Als je niet wilt betalen, loop dan langzaam door. Wil je wel kijken, houd dan een briefje van 20 dirham in je broekzak apart. Als ze nog meer vragen, zeg je: *baraka!* (het is genoeg). Ook als je foto's maakt op het plein, moet je betalen.

ALGEMEEN

Sommige (wandelende) hennadames dringen je een hennatatoeage op. Zeg dan: *la!* (nee). Als ze echt niet stoppen, zeg je: *sjoema!* (schaam je). Deze woorden kun je ook gebruiken bij opdringerige slangenmannen, handtastelijke types of bagagejongens die te veel vragen.

Tot slot: de meeste Marrakchi zijn heel aardig, dus als jij zelf lachend langsloopt en *salam* (hoi) zegt, is het ijs snel gebroken en heb je een heel leuke vakantie.

FESTIVALS EN EVENEMENTEN

World Story Telling Festival - februari (worldstorytellingcafe.com/marrakech-international-storytelling-festival). Het orale werelderfgoed van Marrakech is Unesco Werelderfgoed. Sinds 2021 is er nu dit festival, hier ontmoet je verhalenvertellers van over de hele wereld.

World Folklore Days - oktober (marrakechfolkloredays.com). Het grootste folklorefestival van Afrika, dat 35 landen en 1300 artiesten verenigt. Vijf dagen genieten van muziek in een sprookjesachtige sfeer in de schaduw van imposante ruïnes.

Gnaoua Festival - juni (festival-gnaoua.net). Neem de bus naar Essaouira voor dit beroemde festival op het strand. Dagen vol wereldmuziek en trance.

Oasis in to the wild - oktober (intothewild.ma). Kunst, cultuur, dance en dj's. The Oasis Fest laat de heetste kant van Marrakech zien in een surrealistische oase aan de rand van de stad.

World Salsa Congress - september (salsacongress-marrakech.com). Poolparty's en duizend-en-een-nachtfeesten in palmentuin La Palmeraie. Hier salsa je the night away op een van de vier dansvloeren.

International Film Festival Marrakech - december (marrakech-festival.com) Dat Marokko op filmgebied meetelt, bewijst dit filmfestival. Spot grote internationale sterren op de rode lopers van de chicste hotels van Afrika.

NATIONALE FEESTDAGEN

Ramadan: de jaarlijkse vastenmaand voor moslims. De periode varieert van jaar tot jaar. Tijdens de ramadan kunnen restaurants, bezienswaardigheden en winkels andere openingstijden hanteren, sommige gaan zelfs dicht.

Suikerfeest (Aïd el Fitr): de viering van het einde van de ramadan.

Offerfeest (Aïd el Kebir): herdenking van de profeet Ibrahim, die bereid was zijn zoon te offeren in opdracht van God. Het feest is op de tiende dag van de maand waarin de *hadj* (de pelgrimstocht naar Mekka) plaatsvindt, zeventig dagen na het voltooien van de ramadan.

1 januari > Nieuwjaar

12 januari > Amazigh Nieuwjaar

1 mei > Dag van de Arbeid

23 mei > Nationale feestdag

30 juli > Feest van de Troon (de grootste feestdag, met vuurwerk)

21 augustus > Verjaardag van de koning en Jongerendag

18 november > Onafhankelijkheidsdag

VERVOER

VLIEGVELD

Het **vliegveld** Menara Airport ligt 7 kilometer buiten de stad. Met de **taxi** ben je in 20 minuten in het centrum, dit ritje kost meestal 150 dirham. De **bus** gaat elke 20 minuten, een kaartje kost 30 dirham. Met dit kaartje mag je binnen twee weken gratis retour. Je kunt uit- en opstappen bij de bushalte op Place Djemaa El Fna. Kijk voor meer info op marrakesh-airport.com/bus.php.

BUS

Vanaf Place Djemaa El Fna rijden overal **bussen** naartoe. De vertrektijden staan niet duidelijk aangegeven, maar regelmatig komt er een bus langs. Een rit binnen de stad kost 3,5 dirham. Ga je verder, dan betaal je meer, afhankelijk van de afstand en de busmaatschappij. De bussen variëren in prijs en kwaliteit (bijvoorbeeld wel of geen airco). De twee staatsmaatschappijen, CTM en Supratours, rijden meestal op tijd. Er is een busstation bij Bab Doukkala en bij het oude treinstation op Avenue Hassan II.

TREIN

Vanuit Marrakech kun je de **trein** nemen naar het noorden. De treinen in Marokko zijn comfortabel en niet duur. Kijk voor treintijden op oncf-voyages.ma. Het treinstation ligt op de hoek van Avenue Hassan II en Avenue Mohammed VI.

TAXI

De **brommer** en de **taxi** zijn de populairste vervoersmiddelen in Marrakech. Een taxi kun je overal aanhouden en is niet duur. Je hebt twee soorten: de **petit taxi** en de **grand taxi**. De beige petits taxis zijn erg klein en rijden alleen binnen de stad. Deze auto's mogen maximaal drie passagiers meenemen. Een rit van een paar kilometer kost zo'n 15 dirham. Elke taxi heeft een meter. Is deze 'stuk', onderhandel dan vooraf. Na 20.00 uur is het iets duurder. Ook kun je de **taxis verts** bellen (0524409494), kleine taxi's die op afspraak komen op alle dagen en uren van de week en eerlijke prijzen rekenen. Boven op de meterprijs tellen zij 10 dirham voor het voorrijden. Je hoeft dus niet te onderhandelen.

Grand taxis leggen langere afstanden af en rijden een vaste route. Grand taxis zijn meestal grote Mercedesen of Dacia's, hierin mogen maximaal zes passagiers mee. Je kunt ze onderweg aanhouden. Wees niet verbaasd als je denkt dat de auto vol zit en de chauffeur toch stopt om nog iemand mee te nemen. De prijs voor de grand taxi verschilt per rit en er zijn vaste prijzen bij vertrek vanaf een taxistation (Bab Doukkala). De prijs is afhankelijk van de afstand (bijvoorbeeld 80 dirham per persoon voor een enkeltje Essaouira). Wil je meer ruimte, betaal dan voor twee plekken. Als je een grand taxi laat regelen door je riad (charteren), moet je vooraf onderhandelen over de prijs. Je betaalt dan voor minstens zes plaatsen.

FIETSEN

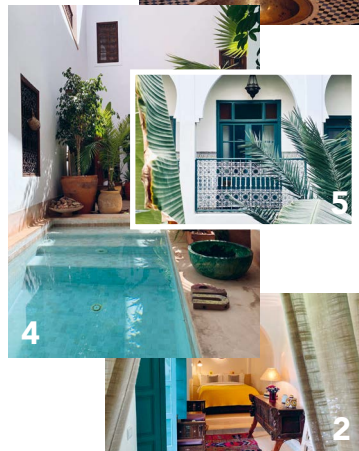
Fietsen is misschien niet het eerste waar je aan denkt in Marrakech. Het is immers behoorlijk druk in de straatjes van de medina (oude stad), het is dan ook geen aanrader om hier zelf te gaan fietsen. Wel kun je er aansluiten bij een tour met lokale gids, te boeken bij Pikala Bikes.

De wijken Guéliz en Hivernage zijn rustiger, hier is zonder gids fietsen wél mogelijk. Toch moet je goed uitkijken, want automobilisten en brommerrijders zijn niet gewend aan fietsers, ze houden dan ook niet altijd rekening met je. Er zijn er geen fietspaden in Marrakech. Als je kiest voor de fietsroute in deze gids, is het zeer aan te raden om op tijd te vertrekken zodat je voor de spits weer terug bent. Je kunt er voor de terugweg voor kiezen om op de bus te stappen met je fiets. Doe dit ook vóór de spits, want tijdens de spits mag de fiets niet mee de bus in. Je huurt een goede (Nederlandse) fiets bij Pikala Bikes (telefonisch of per email reserveren) of kies voor Medina Bike, die verspreid over de stad ophaal- en inleverpunten hebben. Je maakt dan eerst online een dagpas aan via medinabike.ma. Daarna kun je je fiets afhalen waar je wilt. Soms werkt het systeem ter plaatse niet goed, maar als je dan even wacht komt er iemand van Medina Bike om je te helpen. Een fietsroute rondom de stadsmuren is ook leuk.

TOP 10

HOTELS

- 1 Wat een dakterras! **Ryad Dior** > Djemaa El Fnaa & Medina-Noord
- 2 Boek de ginger-suite bij **Riad 11 Zitoune** > Medina-Zuid & Mella
- 3 **Riad up** > Medina-Zuid & Mella
- 4 **Riad Orange** ligt supercentraal > Medina-Zuid & Mella
- 5 Zwembad? Boek **Hotel & Spa Riad El Walaa** > Medina-Zuid
- 6 **Riad Adore** > Medina-Noord
- 7 **Riad Dar-K** > Medina-Noord
- 8 **Dixneuf La Ksour** > Medina-Noord
- 9 **Bab Hotel** > Nieuwe Stad
- 10 **Palais Riad Lamrani** > Medina-Noord

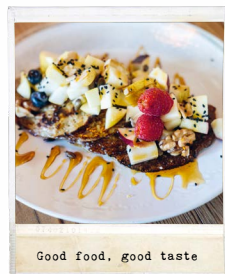
Bekijk nog veel meer **leuke hotels en appartementen** uit **onze selectie** via deze QR-code en **ontdek alle voordelen** van boeken bij time to momo!

TOP 10

RESTAURANTS

- 1 **Aicha** is het leukste stalletje op Place Djemaa El Fna > p. 73
- 2 Bij **Le Jardin** eet je midden in het groen van de medina > p. 30
- 3 Haute cuisine in historische sfeer vind je bij **Le Foundouk** > p. 29
- 4 **Nomad**: een centrale hotspot met fijn dakterras > p. 26
- 5 **L'Mida** heeft de mooiste zonsondergang > p. 28
- 6 **MY Kechmara**: trendy stek in de Nieuwe Stad > p. 49
- 7 Eten en shoppen in popartstijl bij **Jajjah** van Hassan Hajjaj > p. 86
- 8 Eet op de patio van vegetarisch restaurant **La Famille** > p. 69
- 9 Drink een Berberse mojito in het **Henna Art Café** > 35 Derb Sqaya Riad Zitoun El Kedim
- 10 Gezellig en verantwoord lunchen doe je bij **Mandala Society** > p. 69

TOP 10

ZONDAG

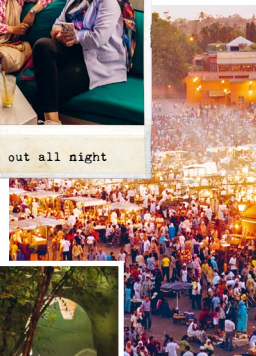
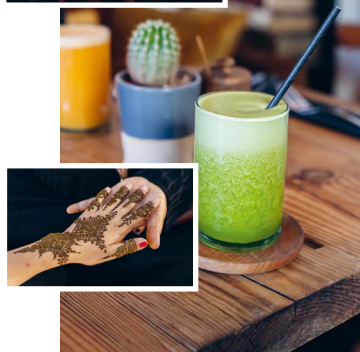
- 1 **Bab El Khemis**: rommelmarkt onder de stadspoorten > p. 102
- 2 Rijd per **calèche** naar het Menarapark > p. 82
- 3 Ontdek de stad per fiets met een gids van **Pikala** > p. 102
- 4 Kunst in het **Musée de la Palmeraie Art et Nature** > p. 98
- 5 Ervaar het kloppend hart van de stad **Place Djemaa El Fna** > p. 22
- 6 Het Marokko van toen in **Maison de la Photographie** > p. 24
- 7 Maak een dromedarisrit door **La Palmeraie** > p. 98
- 8 Ga modern shoppen in **Carre Eden** > p. 53
- 9 Langs duizenden winkeltjes dwalen in **Souk Smarine** > p. 32
- 10 **Place Rahba Kedima**: gezellig pleintje midden in de souks > p. 22

TOP 10

AVONDJE UIT

- 1 Lekker aan de bar hangen bij **68 Bar a Vin** > 68 Rue de la Liberté
- 2 Eet/dans in **Le Comptoir Darna** > Avenue Echouhada, Hivernage
- 3 Nachtclub in oud theater **Theatro** > Rue Ibrahim el Mazini, Casino de Marrakech (Hotel Es Saadi)
- 4 Dansen bij **Club 555** > Boulevard Mohammed VI (Hotel Ushuaia)
- 5 Cocktails: **Kabana** > 1 Kissariat Ben Khaled R'mila, Rue Fatima Zahra
- 6 Shishalounge en restaurant bij **Azar** > Rue de Yougoslavie
- 7 Cultureel avondje in **Café Clock** > 224 Derb Chtouka
- 8 **La Pergola Jazzclub** > 7/8 Derb Chaabane, Riad Zitoun Lakdim
- 9 Eten en dansen bij **Bo-Zin** > 3,5 km Route de l'Ourika
- 10 Danscafé **Mama Afrika** > Rue Oum Errabia

ROUTEBESCHRIJVING 1 (ca. 5,7 km)

Begin je dag met een lekker ontbijtje **1**. Loop over Place Djemaa El Fna **2** en ga links van de Kharbouch-moskee Souk Smarine **3** in. Of ga rechtsaf naar Rue Derb Dabachi, waar je vóór de houtbewerkers **4** linksaf Rue Rahb El Biadyne in gaat om te shoppen **5** **6** **7**. Volg deze straat tot je links het sfeervolle Place Rahba Kedima **8** **9** **10** ziet. Voor een pauze kies je linksachter op het plein het linker steegje **11**. Voor modern handwerk volg je dit steegje tot bijna het einde en ga dan een straatje rechts in **12**. Loop terug en ga rechts langs het plein en sla linksaf. Rechts vind je fijne dakterrassen **13** **14**. Volg de weg tot je bij de groentemarkt komt **15**. Ga op de T-splitsing rechts en weer rechts voor tapijten **16**. Of sla linksaf voor de lunch **17**. Ga dan naar rechts, de steeg Kaât Benahid in. Volg de weg door de woonwijk en ga voor moskee Eloussta linksaf voor het museum **18**. Ga op de T-splitsing rechts voor een literaire en vegan stop **19** of fotografie **20**. Of reserveer een romantisch diner **21** **22**. De weg slingert linksom langs Dar Bellarj **23** en de Koranschool tot Place Ben Youssef **24**. Neem daar tegenover de Koubba de weg links van de moskee, volg de bocht naar rechts. Ga rechtdoor op het 'kruispunt'. Na een scherpe bocht naar rechts zie je links een oude fontein **25**. Voor een bezoek aan Le Musée du Parfum **26** neem je de eerste straat links en dan het tweede steegje links. Loop daarna terug naar het 'kruispunt' en ga rechtsaf Rue Amsafah in. Les je dorst **27** en ga shoppen **28** **29**. Loop verder tot de twee poorten. Neem de rechter voor een bezoek aan Zaouia Sidi Abdel Aziz **30** en de linker voor een maaltijd in een binnentuin **31**. Ga dan rechtsaf. Je komt uit op Souk Cherifia waar je alvast een tafel kunt reserveren voor vanavond **32**. Verlaat de Galerie Cherifia. Ga tweemaal rechts en houd daarna links aan voor de Souk des Teinturiers **33**. Ga rechts om uit te komen op het Mouassine-plein. Voor het Musée de la Musique **34** neem je de Derb el Hamam links op het pleintje. Of verlaat het plein via het straatje links achterin. Ga meteen weer linksaf richting een geheime tuin **35**. In het eerste steegje rechts kun je je ontspannen **36** **37**. Vervolg Rue Mouassine, vol winkeltjes, tot je de soeks verlaat via een poortje en uitkomt op Place Bab Ftouh. Sluit af op Place Djemaa El Fna.

ROUTE 1

MEDINA-NOORD

OVER DE ROUTE

Deze afwisselende wandeling laat je de soeks en de oude medina in volle glorie beleven. Je komt langs veel leuke eetgelegenheden en mooie terrassen, waar je even kunt ontsnappen aan de drukte. Het leven komt pas laat op gang (vanaf 10.00 uur), maar de winkels blijven meestal open tot 20.00 uur. Rondom Place Djemaa El Fna blijft het tot 23.00 uur sfeervol.

DE WIJKEN

In de **medina** van Marrakech draaien je zintuigen overuren. Er is zó veel te zien dat je de eerste dag waarschijnlijk nauwelijks honderd meter ver komt. Gun jezelf de tijd en geniet van deze typisch Arabische markt. Van handgemaakte kleden, tassen en Marokkaanse sloffes (*babouches*) tot fijn gedecoreerd houtwerk en keramiek: in de soeks zijn oude ambachten nog springlevend. Zo heb je de soek van de wolverters (*teinturiers*), zadelmakers (*serrajine*), timmerlieden (*nasserine*) en de leerlooierijen (*tanneries*).

Place Djemaa El Fna laat zich moeilijk ergens mee vergelijken. Het plein heeft al sinds de begindagen, ruim duizend jaar geleden, een functie als ontmoetingsplaats tussen Oost en West. Karavanen brachten handelswaar uit heel Afrika mee voor Europa en vice versa. De handel trok weer muzikanten en verhalenvertellers aan. En nog steeds komt er een bonte stoet artiesten samen. Dwaal rond op **Place Rahba Kedima** tussen de kruiden- en specerijwinkels. Tegen elke kwaal is hier een middeltje te koop.

Ook voor kunst en cultuur kun je in de medina terecht. Verschillende galeries en culturele centra tonen moderne kunst, zoals **Dar Bellarj**. In **Maison de la Photographie** vind je juist veel historisch materiaal. Maar echt indrukwekkend zijn de oude paleizen in de stad en ook de Koranschool **Medersa Ben Youssef** is bijzonder. Achter een muur in een smal straatje vind je deze beroemde school,

waar in de hoogtijdagen zo'n achthonderd leerlingen verbleven. Voor de meeste panden en riads in de medina geldt: ze lijken klein, maar achter de gevels gaan prachtige huizen schuil. Probeer zeker eens zo'n riad vanbinnen te bekijken, of beter nog: er te logeren. Deze typische woningen met binnentuin zijn tegenwoordig vaak in gebruik als bed & breakfast.

WEINIG TIJD? DIT ZIJN DE HOOGTEPUNTEN:

PLACE DJEMAA EL FNA + LE JARDIN SECRET + MAISON DE LA PHOTOGRAPHIE + PLACE RAHBA KEDIMA + SOUK DES TEINTURIERS

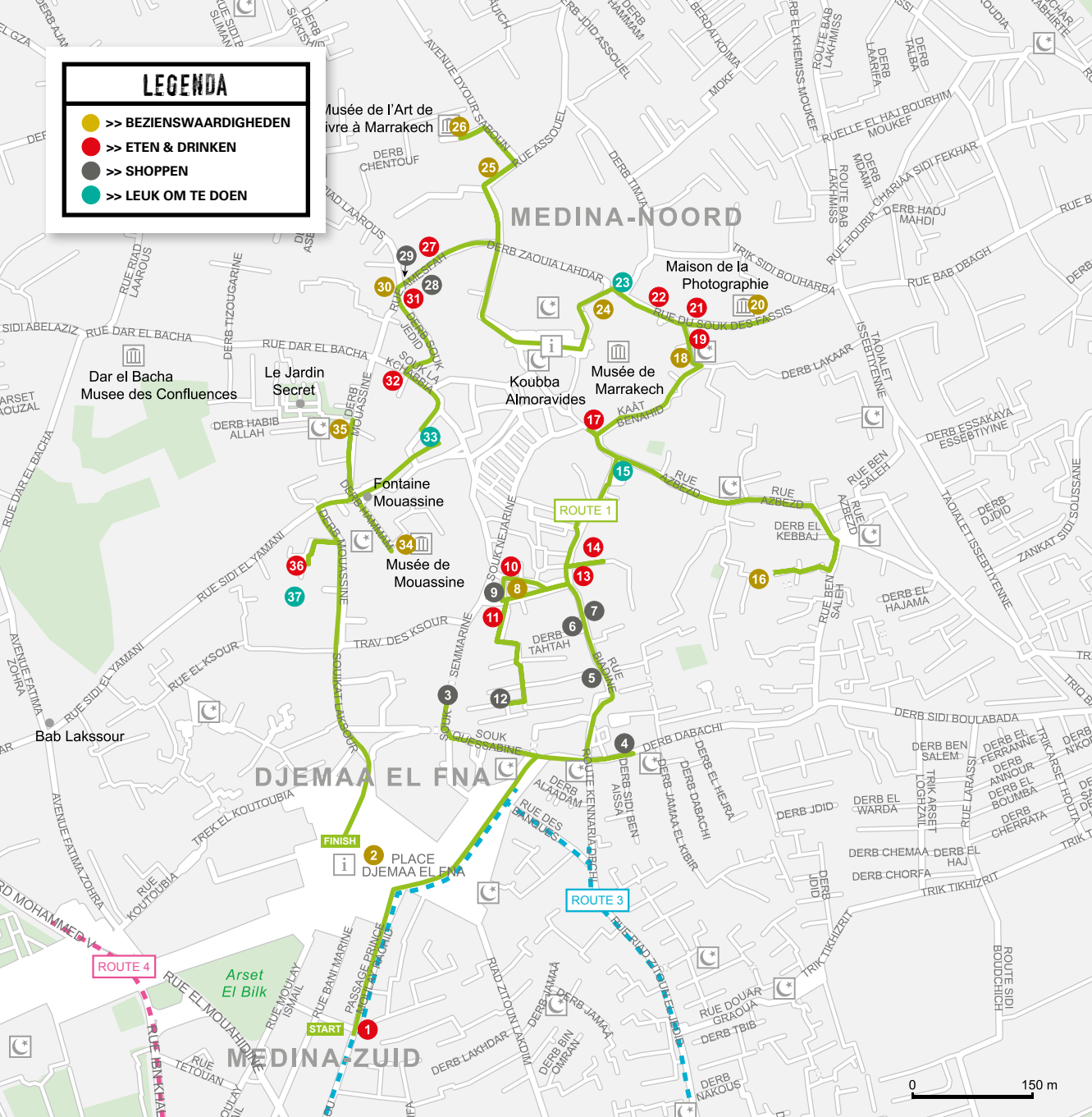
MEDINA-NOORD

- 1 Pâtisserie des Princes
- 2 Place Djemaa El Fna
- 3 Souk Smarine
- 4 Houtbewerkers
- 5 Bob Magic Music
- 6 Art Ouarzazate
- 7 Lahandira
- 8 Place Rahba Kedima
- 9 Bloom Boutique
- 10 Café des Épices
- 11 Nomad
- 12 Riad Yma
- 13 Shtatto
- 14 L'Mida
- 15 Groentemarkt Place Sidi Ishak
- 16 Musée Boucharouite
- 17 Kafé Merstan
- 18 Le Musée Orientalist
- 19 World Storytelling Cafe
- 20 Maison de la Photographie
- 21 Le Foundouk
- 22 Le Trou au Mur
- 23 Dar Bellarj
- 24 Medersa Ben Youssef / Koubba
- 25 Fontein Chrob ou Chouf
- 26 Le Musée du Parfum
- 27 Atay
- 28 We Are Concept Store
- 29 Sarah Maj
- 30 Zaouia Sidi Abdel Aziz
- 31 Le Jardin
- 32 Terrasse des Épices
- 33 Souk des Teinturiers
- 34 Musée de la Musique
- 35 Le Jardin Secret
- 36 Dar Cherifa
- 37 Le Bain Bleu

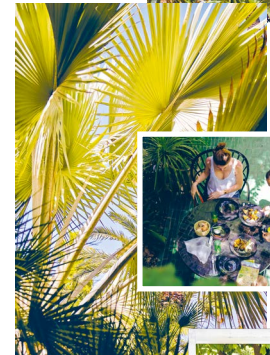
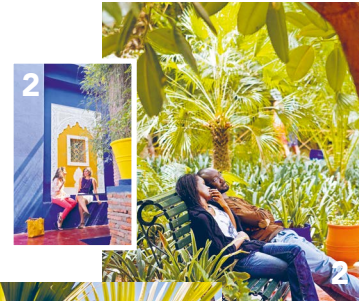

LEGENDA

- >> BEZIENSWAARDIGHEDEN
- >> ETEN & DRINKEN
- >> SHOPPEN
- >> LEUK OM TE DOEN

TOP 10 **TUINEN**

- 1** **Le Jardin Secret** is een gerenoveerde paleistuin > p. 26
- 2** **Jardin Majorelle**, bekend van de knalblauwe villa > p. 42
- 3** Kunsttuin **Anima Garden** is leuk met kinderen > Douar Sbiti Ourika
- 4** **Nectarome Ourika** is een bio-aromatische tuin > l'Tnine Ourika, Douar el Haddad
- 5** In het **Menarapark** vind je de oudste tuinen van de stad > p. 82
- 6** **Park Lalla Hasna** bij Koutoubia > Avenue Mohammed V
- 7** Werelderfgoed **Agdal Gardens** > Route des Remparts
- 8** Avond: **Jnane el Harti** > Avenue du President Kennedy, Guéliz
- 9** Tuinderij **Cactus Thiemann** > 10 km Route de Casablanca
- 10** Cyberpark **Arsat Moulay Abdessalam** > Boulevard Mohammed V

BEZIENSWAARDIGHEDEN

② **Place Djemaa El Fna** is een van de grootste en beroemdste pleinen van Noord-Afrika. Zodra de avond valt, komen de verhalenvertellers, muzikanten en slangenbezweerders tevoorschijn. De lucht vult zich met rookwalmen en etensgeuren uit de vele eetstalletjes. Schuif aan voor een kom *harira* (linzensoep) of een stukje schapenkop. Deze ontmoetingsplaats tussen Oost en West is niet alleen populair bij buitenlandse toeristen, maar ook bij de lokale bevolking. Het blijft er altijd tot middernacht gezellig druk, 's zomers zelfs tot later.

place djemaa el fna

⑧ **Place Rahba Kedima**, het 'oude plein', is een belangrijke spil in de medina. Vroeger werden hier slaven verhandeld, tegenwoordig zitten er kruiden- en specerijenwinkels, waar je van alles voor je persoonlijke verzorging kunt krijgen, zoals zwarte hamamzeep en een middel tegen snurken. Luister naar de vakkundige uitleg in zo'n *pharmacie berbère*, waar ze tegen elke kwaal wel een middelje hebben. Midden op het plein verkopen oude vrouwtjes zelfgebreide, bontgekleurde mutsen of rieten hoeden, afhankelijk van het jaargetijde.

place rahba kedima

⑩ In een traditionele *Dar* huist het **Musée Boucharouite**. Hier vind je hedendaagse kunst van Berbevrouwen, kunstzinnige tapijtjes die zijn gemaakt met resten van kleding. Sommige tapijtjes doen niet onder voor een Miró of Mondriaan. Ze tonen bijvoorbeeld bloemenvelden, een portret of de kruidensoeks. Op het dakterras kun je smakelijke *tapas berbère* eten.

107 derb el cadì, lacollectionberbere.com, open ma-za 9.30-18.00, aug gesloten, entree 40 dh

⑱ **Le Musée Orientalist** is een klein museum in een prachtig gerestaureerde 17e eeuwse riad. Verspreid over twee verdiepingen vind je schilderijen van bekende oriëntalist, zoals Jacques Majorelle. Je vindt er zelfs werk van Salvador Dalí. Ook staan er sierlijke gebruiksvoorwerpen, denk aan vazen in het blauw van Fes. Op het dakterras kun je je bezoek afsluiten met een drankje.

5 derb el khamsi, [kaatbenahid, theorientalistmuseumofmarrakech.business.site](http://kaatbenahid.theorientalistmuseumofmarrakech.business.site), open dagelijks 10.00-19.00, entree 60 dh, combiticket met macma 100 dh

⑳ Als je van oude fotografie houdt, breng dan zeker een bezoek aan **Maison de la Photographie**. De collectie bestaat uit zo'n vijfduizend oude foto's van Marokko (1870-1950), waarvan er per tentoonstelling ongeveer honderd te zien zijn. Daarnaast draait hier doorlopend de eerste kleurenfilm uit het Atlasgebergte (1957). Je kunt er ansichtkaarten en posters met oude Arabische foto's kopen. 46 rue ahal fes, maisondelaphotographie.ma, open dagelijks 9.30-19.00, entree 50 dh

㉔ De **Medersa Ben Youssef**, gebouwd in 1570, is een van Marokko's mooiste Koranscholen en een meesterwerk binnen de oosterse architectuur. Op zijn hoogtepunt huisvestte de school ongeveer achthonderd studenten. Neem ook een kijkje op de binnenplaats, deze is prachtig versierd met cederhout, marmer en tegelwerk. Het nabijgelegen badhuis, de **Koubba**, is het enige overgebleven gebouw dat Almoravide-architectuur uit de 12e eeuw toont. Ontdek ook de florale decoratieve elementen, uniek voor die periode.

[place ben youssef, visitmarrakech.com/en/place/mederse-ben-youssef/](http://placebenyoussef.visitmarrakech.com/en/place/mederse-ben-youssef/), open dagelijks 9.00-18.00, entree 40 dh

㉕ De **fontein Chrob ou Chouf** is gebouwd in de 16e eeuw, tijdens het bewind van de Saäidische sultan Ahmed El Mansour. De fontein staat sinds 1985 op de Werelderfgoedlijst van Unesco. Een van de inscripties op het fries boven de fontein nodigt de passant uit om te drinken en te kijken, in het Arabisch *chrob ou chouf*. De fontein is nog steeds in gebruik, soms zelfs voor de dagelijkse wasbeurt.

rue bab taghzout, vlak bij rue assouel

㉖ De charismatische parfummaker en botanicus Abderrazzak Benchaâbane ontwierp in 2002 zijn eerste parfum, op verzoek van modeontwerper Yves Saint Laurent. Hij ontwikkelde daarna parfums met klinkende namen zoals *Soir de Marrakech*, *Désir d'Orient* en *Ambre Nomade*. Nu heeft hij **Le Musée du Parfum** er volledig aan gewijd. Je kunt hier je eigen parfum samenstellen. En vergeet niet in deze aangename riad een theepauze in te lassen.

2 derb chérif, lemuseeduparfum.com, open dagelijks 9.00-17.30, entree 40 dh, eigen parfum ontwerpen 400 dh

㉓ Behalve in Allah geloven de meeste Marokkanen ook in heiligen: *marabouts*. Alleen al in Marrakech worden er zeven vereerd, in rijkelijk versierde graftombes (*zaouia's*), zoals ook **Zaouia Sidi Abdel Aziz**. De inwoners komen hier om hun verlangens kenbaar te maken, offers te brengen en te bidden. Sidi Abdel Aziz wordt wel de 'heilige van de zijde' genoemd, omdat hij voor zijn spirituele leven een zijdekoopman was. Bekijk de mooie poort om het hoekje of gluur door het raampje naar binnen.

derb sidi abdel aziz

㉔ Dat je eeuwen geleden al op speciale plekken kon overnachten in Marrakech, bewijst het **Musée de la Musique**. Dit bijzondere gastenverblijf uit de 17e eeuw is zorgvuldig gerestaureerd en onlangs opengesteld voor publiek. Naast de prachtige architectuur van het opkamertje, kun je hier kennismaken met de verschillende muzieksoorten en -instrumenten die Marokko's culturele erfgoed bepalen. Een genot voor oog én oor. Er worden ook muziekkavonden georganiseerd.

4 derb el hammam, mouassine, museedelamusique.ma, open dagelijks 10.00-18.00, muziekkavonden ma, wo, vr 19.00 (100 dh), entree 40 dh

35 De tuinen van **Le Jardin Secret**, die bij een 16e-eeuws paleis horen, zijn in 2019 in ere hersteld. De eerste tuin als je binnenkomt, is een exotische tuin, met geïmporteerde plantensoorten. De achterste tuin is de grootste. Deze traditionele Islamitische tuin herbergt alle planten die worden genoemd in de Koran: palmbomen, olijfbomen en sinaasappelbomen. Zij zorgen voor heerlijke verkoeling. Vanuit de toren heb je een mooi overzicht. Ook de uitleg over het eeuwenoude irrigatiesysteem van Marrakech is erg interessant.

121 rue mouassin, lejardinscretmarrakech.com, open dagelijks 9.30-18.30, entree 80 dh

ETEN & DRINKEN

1 Begin je dag met een ontbijtje tussen de locals bij **Pâtisserie des Princes**. Het is moeilijk kiezen uit de croissantjes en *petits pains au chocolat*. Dat je deze heerlijkheden hier allemaal vers kunt eten, is te danken aan de Franse periode, van 1912 tot 1956.

pass. prince moulay rachid, telefoon +212 524-443033, patisseriesdesprinces.com, open ma-za 7.00-23.00, zo 6.30-23.00, prijs pain au chocolat 5 dh

10 Vanuit **Café des Épices**, dat gerund wordt door een Fransman, heb je een perfect uitzicht op Place Rahba Kedima, het pleintje met de specerijenwinkels en de oude vrouwtjes met hun zelfgebreide mutsen. Binnen zijn vaak exposities van buitenlandse fotografen. De foto's zijn te koop.

75 place rahba kedima, telefoon +212 524-391770, cafesdesepices.ma, open dagelijks 9.00-23.00, prijs broodje vanaf 50 dh

11 Restaurant **Nomad** springt direct in het oog met het fijn gelegen dakterras, uitkijkend op de Place Rahba Kedima en het Atlasgebergte. Hier proef je van de moderne Marokkaanse keuken. Je kunt er de hele dag terecht voor een maaltijd, ook vegetarisch en glutenvrij. Binnen enkele maanden heeft Nomad zich ontwikkeld tot een van de populairste hotspots in de oude medina.

1 derb aarjan, telefoon +212 524-381609, nomadmarrakech.com, open dagelijks 12.00-23.00, prijs 155 dh

